

6. Hafta

BUZAĞILARIN BESLENMESİ

Doğumu takip eden günlerde buzağı anası ile tutulmak isteniyorsa 24-48 saat bir arada tutulmalı, daha sonra anasından ayrılarak elden beslenmelidir. Buzağı doğar doğmaz anasından ayrılabilir. Bu durumda anasından sağılan ağız sütünün biberonla verilmesi esastır.

1. Kolostrum ile besleme

İneğin doğumdan sonra ilk verdiği süte “ağız sütü” (kolostrum) denir. Bu süt bağışıklık maddelerini (Ig G) içermektedir. Bu maddeler büyük moleküller şeklinde olup, buzağı sindirim sistemi ancak 24 saatte absorbe edebilmektedir. Bir saatten sonra absorpsiyon oranı azalmaktadır.

Kolostrum immünglobulin (Ig G) bakımından normal süte göre zengindir. İmmünoglobulinin farklı tipleri mevcut olup en fazla bulunan ve sistemik bağışıklık üzerinde etkili olan IgG tipidir (Tablo 9.19). Yeni doğan buzağıda kolostrum alıncaya kadar hastalık ajanlarına vücudu koruyucu antibadi bulunmamaktadır. Bu nedenle buzağının bağışıklık sisteminin güçlenmesi ve hastalık etkenlerine karşı güçlü olabilmesi açısından kolostrumun önemi büyüktür.

2. Tam Yağlı Sütle Besleme

Yeni doğan buzağının ilk hafta ağız sütü ile beslenmesi gereklidir. İkinci haftadan itibaren, en az 3 haftalık oluncaya kadar buzağı için en ideal gıda tam yağlı süttür. Süt, yavrunun ihtiyacı olan tüm besin maddelerini içeren mükemmel bir gıda olmasının yanı sıra buzağının sindirim sistemi, sütteki besin maddelerini sindirmeye müsaittir. Süt bazı mineraller bakımından yetersiz olsa da enerji, protein ve protein kalitesi bakımından yavrunun ihtiyacını karşılayacak düzeydedir.

3. Yağsız sütle besleme

Yağlı sütün pahalı olması nedeniyle, kısa bir dönem yağlı sütle besledikten sonra, yağlı süttten tasarruf amacıyla, 2-5. haftalardan başlanarak giderek arttırılmak suretiyle yağsız sütle besleme programına geçilebilir. Ya da tam yağlı süt ile birlikte 2. haftadan itibaren yağsız süt verilmeye başlanabilir.

4. Süt ikame yemi ile besleme

Buzağuların beslenmesinde kullanılan yağlı süt miktarını en az düzeye indirmek ve böylece süttten tasarruf sağlamak amacıyla süt yerine geçebilen sıvı yemlerle besleme yoluna gidilmektedir. Bu yöntemde yağlı süt yerine, yüksek değerli yem karması kullanılır ki bu yem karmasına “süt ikame yemi” adı verilir.

En iyi süt ikame yemi, %22 protein içeren, yağsız süt tozu, tereyağ suyu tozu, peynir altı suyu, laktozsuz peynir altı suyu, kazein ve süt albumini gibi süt ürünlerinden hazırlanmış olanıdır. Bunların dışında keten tohumu küspesi, soya küspesi, buğday kepeği, tahıl unları, mısır gluten unu, vb. yemler de kullanılmaktadır. Süt tozu %90, laktoz %20, peynir suyu %20, küspeler %25, kepek %30’a kadar kullanılabilir.

5. Tam yağlı süt ve peynir altı suyu ile buzağı büyütme

Peynir altı suyu yüksek miktarda su ve düşük düzeyde protein içerir. Peynir altı suyu buzağulara 5. haftadan itibaren ve taze olarak verilmelidir. Buzağular 5. haftaya kadar tam yağlı sütle beslenip, 5. haftadan sonra tam yağlı sütün yerine yavaş yavaş peynir altı suyuna geçirilerek hayvanlara verildiğinden bu metod fazla miktarda tam yağlı süt kullanılmasını gerektirir. Ekonomik bakımdan bu metod yalnız bol miktarda peynir suyu üreten işletmeler için uygundur.

6. Buzağı başlangıç (starter) yemi

Buzağular doğduklarında ilk üç mide bölmesi gelişmemiş olup mikroorganizmalar bakımından sterildir. İlk günden itibaren ortam atmosferi ve yavrunun çevre ile teması ile mikroorganizmalar yavaş yavaş çoğalmaya başlarlar. Başlangıç yeminin rumen gelişmesinde ve buzağının büyümesinde çok önemli bir yeri olup, süt ikame yemi ile birlikte 4. günden itibaren verilmeye başlanmalıdır. Başlangıç yemi, rumenin en kısa zamanda gelişmesini ve faaliyete geçmesine katkı sağlar. Bu nedenle 10-12. gün beklememeli mümkün olduğu kadar erken verilmeye başlanmalıdır. Buzağı bu dönemde sıvı gıda aldığından, rumenin fonksiyonel olmadığı da göz önüne alınarak ilk gün çok az miktarda başlangıç yemi verilmeli, diğer günlerde hayvan aldıkça miktar yavaş yavaş artırılmalıdır.